

ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Savivaldybės biudžetinė įstaiga, Dariaus ir Girėno g. 1, LT-99133 Šilutė, tel. (8 441) 53 110, faks. (8 441) 51 517,
el. p. kontrol@pamarys.lt

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188698374

RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO ATASKAITA DĖL ŠILUTĖS RAJONO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ IR KITŲ VIEŠOJO SEKTORIAUS SUBJEKTŲ PASIRUOŠIMO IR EIGOS ĮGYVENDINANT VIEŠOJO SEKTORIAUS APSKAITOS IR FINANSINĖS ATSKAITOMYBĖS STANDARTUS IR DĖL 2009-12-31 LIKUČIŲ PERKĖLIMO Į NAUJĄJĮ SĄSKAITŲ PLANĄ TEISINGUMO

2011 m. balandžio 18 d. Nr. K1-6

Šilutė

Ribotos apimties finansinis auditas atliktas vadovaujantis Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2010 metų veiklos patikslintu planu¹ ir vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2010-09-14 pavedimą Nr. K8-9. Auditą atliko Savivaldybės kontrolierės pavaduotoja Judita Subačienė. Audito procedūrose taip pat dalyvavo Savivaldybės kontrolierė Jolita Stonkuvienė.

Audituojami subjektai:

Šilutės rajono savivaldybės išdas - išteklių fondas, kuris remiantis subjekto principu laikomas atskiru apskaitos vienetu. Savivaldybės išdo apskaitos tvarkytojas yra Šilutės rajono savivaldybės administracija. Apskaita tvarkoma atskirai nuo Administracijos buhalterinės apskaitos, sudaromi atskiri finansinių ataskaitų ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai. Už Savivaldybės išdo apskaitos organizavimą audituojamu laikotarpiu, atsakingas buvo Administracijos direktorius Šarūnas Laužikas, o už išteklių fondo buhalterinės apskaitos įrašų teisingumą ir finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų parengimą laiku atsako Savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų skyriaus vyriausioji specialistė Danguolė Gustienė. Biudžeto ir finansų skyriui audituojamu laikotarpiu vadovavo vyresnioji specialistė Janina Valienė laikinai einanti vedėjos pareigas.

Privatizavimo fondas yra nebiudžetinis Savivaldybės pinigų fondas ir yra laikomas atskiru apskaitos vienetu. Šio fondo apskaitą organizuoja Savivaldybės administracija, kuriai audituojamu laikotarpiu vadovavo direktorius Šarūnas Laužikas. Audituojamu laikotarpiu Privatizavimo fondo ūkines operacijas ir ūkinius įvykius registravo bei finansines ataskaitas rengė Savivaldybės

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2010-11-11 įsakymas Nr. K5-5 „Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2010 metų veiklos plano patikslinimas“.

administracijos Centralizuotos buhalterijos skyriaus buhalterės Vida Ripinskienė ir Danguolė Rimgailienė, Eglė Lankutienė. Centralizuotos buhalterijos skyriui vadovavo Danutė Baikauskienė.

Šilutės rajono savivaldybės administracija – savivaldybės biudžetinė įstaiga, adresas: Dariaus ir Girėno g. 1, juridinio asmens kodas - 188723322. Biudžetinei įstaigai audituojamu laikotarpiu vadovavo direktorius – Šarūnas Laužikas, už įstaigos apskaitos tvarkymą ir finansinių ataskaitų parengimą atsakinga vyriausioji specialistė Danutė Baikauskienė. laikanti einanti Centralizuotos buhalterijos skyriaus vedėjos pareigas.

Kitos Savivaldybės biudžetinės įstaigos:

Eil. Nr.	Įstaigos pagrindiniai rekvizitai			Įstaigos vadovai		Įstaigos rūšis
	Pavadinimas	Adresas	Juridinio asmens kodas	Direktorius	Vyr. buhalteris	
1.	M. Jankaus pagrindinė mokykla	Sodų g. 7, Šilutė	190696590	A.Astasevičius	E. Mikužienė	Bendrojo lavinimo mokykla
2.	Švėkšnos „Saulės“ gimnazija	Švėkšna, Šilutės r. sav.	290697540	R. Poškienė	A. Vaitkienė	Bendrojo lavinimo mokykla
3.	Kintų vidurinė mokykla	Kintų mstl., Kintų sen., Šilutės r. sav.	190697016	O. Jackūnienė	R. Kaknevičienė	Bendrojo lavinimo mokykla
4.	Usėnų pagrindinė mokykla	Usėnų k., Šilutės r. sav.	190697692	J. Jasevičienė	V. Mickuvienė	Bendrojo lavinimo mokykla
5.	Lopšelis-darželis „Ažuoliukas“	Kęstučio g. 5, Šilutė	190687050	L.e. p. D. Mikulskytė	J. Vaičiulienė	Ikimokyklinio ugdymo įstaiga
6.	Lopšelis-darželis „Žvaigždutė“	V. Kudirkos g. 20, Šilutė	19068762	S. Viršilienė	J. Viržintienė	Ikimokyklinio ugdymo įstaiga
7.	Lopšelis-darželis „Žibutė“	Cintjoniškių g. 3, Šilutė	190687584	R.Jaruškevičienė	I. Vinčienė	Ikimokyklinio ugdymo įstaiga
8.	Šilutės senelių namai	Taikos g. 12, Šilutė	177393649	D. Valodskienė	L. Bičiūžienė	Globos namai
9.	Šilutės muziejus	Lietuvininkų g. 36, Šilutė		R. Šikšnienė	A.Golozubova	Muziejus

Audito tikslas – įvertinti biudžetinių įstaigų pasiruošimą ir eigą įgyvendinant Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartus, nustatyti ar teisingai perkelti 2009 m. gruodžio 31 d. likučiai į naująjį sąskaitų planą, ar visi veiksmai atlikti vadovaujantis VSAFAS nuostatomis.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai. Šio audito metu mes nevertinome Savivaldybės ir kitų biudžetinių įstaigų 2010 metų finansinės atskaitomybės, nes tai nėra šio audito tikslas, todėl nuomonės apie tai nepareiškiamo ir audito išvados nerašome.

Ataskaita teikiama Šilutės rajono savivaldybės Administracijos direktoriui. Ši ataskaita yra dalis išvados, teikiamos Tarybai dėl 2010 metų Savivaldybės biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio ir dėl Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio ir patikėjimo teise valdomo valstybės turto ataskaitos.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Ribotos apimties finansinio audito metu buvo vertinamas biudžetinių įstaigų pasiruošimas ir eiga, įgyvendinant Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS) ir buhalterinių sąskaitų likučių 2009-12-31 perkėlimas iš senojo sąskaitų plano į privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas perėjimo prie VSAFAS dienai.

Buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo iš senojo sąskaitų plano į privalomojo bendrojo sąskaitų plano registravimo sąskaitas pagal VSAFAS nuostatas tvarką reglamentuoja Finansų ministro patvirtintas „Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašas²“.

Siekiant teisingai įvertinti likučių perkėlimo į naujas sąskaitas procedūras ir auditui gauti būtinus patvirtinimus, Šilutės rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnyba 2010-09-16 raštu Nr. K6-36 paruošė ir išsiuntė rajono įstaigoms „Viešojo sektoriaus subjektų sąskaitų likučių perkėlimo iš senojo pavyzdinio sąskaitų plano į naujojo privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas procedūrų vertinimo klausimyną“.

Įvertinus ir apibendrinus gautus įstaigų vadovų, vyr. buhalterių atsakymus į pateiktus klausimynus, nustatyta, kad ne visos biudžetinės įstaigos vadovavosi teisės aktais ir poįstatyminiais norminiais dokumentais (detales aptarta audito ataskaitos 2 skyriuje - „Audito pastebėjimai“).

Šilutės rajono savivaldybės Administracijos direktoriaus 2009-12-14 įsakymu Nr. A1-1285 buvo patvirtinta Šilutės rajono savivaldybės konsoliduotų finansinių ataskaitų rinkinių schema (toliau – Schema) pagal lygius bei pateiktas įstaigų sąrašas – 55 įstaigos. Audito metu nustatyta, kad Schema nebuvo atnaujinta ir papildyta. Šilutės rajono savivaldybės tarybos 2010-03-25 ir 2010-04-29 sprendimais Nr. T1-1329; T1-1351; T1-1352 buvo nuspręsta nuo 2010-07-01 perimti iš Klaipėdos apskrities viršinininko administracijos Šilutės rajono savivaldybės nuosavybės savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti valstybei nuosavybės teise priklausantį ir šiuo metu aukščiau minėtoms įstaigoms patikėjimo teise valdomą nekilnojamąjį turtą: pastatus, statinius, kt. statinius, kt. ilgalaikį materialųjį ir nematerialųjį turtą, trumpalaikį materialųjį turtą.

Kontrolės ir audito tarnyba rekomendavo Administracijos direktoriui įtraukti į Šilutės rajono savivaldybės konsoliduotų finansinių ataskaitų rinkinių schemą įstaigas, perimtas iš Klaipėdos apskrities viršinininko administracijos: Rusnės specialiąją mokyklą, Saugų vaikų globos namus, Švėkšnos sanatorinę mokyklą. Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktorius 2010-12-28 raštu Nr. R3-(5.16)-5988 mus informavo, kad Administracijos direktoriaus 2010-12-23

² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-07-10 įsakymas Nr. 1K-224 „Dėl Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

įsakymu Nr. A1-1449 patvirtinta patikslinta Šilutės rajono savivaldybės kontroliuojamų viešojo sektoriaus subjektų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių schema.

Vykdamas buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sistemos reformą, įgyvendinant VSAFAS, viešojo sektoriaus subjektams iškyta problemos dėl asignavimų naujų informacinių sistemų įdiegimui ir apskaitos darbuotojų kvalifikacijos kėlimui. Siekiant, kad finansinių ataskaitų rinkiniai, esminiai jų sudarymo dalykai turėtų vieningus principus, būdus bei metodus, būtina, kad visi viešojo sektoriaus subjektai turėtų naujas vieningas kompiuterines programas, atitinkančias ir suderintas darbui pagal VSAFAS, tik tuomet bus galima parengti III lygio – vieningą Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį.

Kontrolės ir audito tarnyba rekomendavo Administracijos direktoriui, kad visiems Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektams būtų įdiegtos vieningas kompiuterines programas, atitinkančias ir suderintas darbui pagal VSAFAS.

Savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų tarnybos pateiktais duomenimis, 2010-11-13 įvyko atviras konkursas „Strateginio planavimo ir programinio biudžeto sistemos sukūrimo ir įdiegimo, vieningos apskaitos sistemos įdiegimo, vieningos dokumentų apskaitos sistemos įdiegimo paslaugų pirkimas“, kurio bendra vertė – 905 000 Lt. Pirkimą sudaro 3 dalys:

- Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartams pritaikymo vieningos apskaitos sistemos įdiegimo paslaugos (vertė – 374 000 Lt) .
- Strateginio planavimo ir programinio biudžeto sistemos sukūrimo ir įdiegimo paslaugos (vertė – 334 000 Lt) .
- Vieningos dokumentų apskaitos sistemos įdiegimo paslaugos (vertė – 197 000 Lt) .

Be to, 2011-01-26 organizuotas supaprastintas atviras konkursas „Sukurtos ir įdiegtos strateginio planavimo ir programinio biudžeto sistemos, įdiegtos vieningos apskaitos sistemos, įdiegtos vieningos dokumentų apskaitos sistemos vartotojų mokymų paslaugos“ ir pasirašyta sutartis. Savivaldybės administracijos Centralizuotos buhalterijos pateiktais duomenimis su UAB „Eksitonas“ aptartos papildomos sąlygos dėl Apskaitos politikos parengimo pagal VSAFAS reikalavimus.

Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės 2007-06-26 įstatymo Nr. X-1212 nuostatos numato reikalavimus finansinėms ataskaitoms, rinkiniams bei konsoliduotosioms ataskaitoms. Minėto įstatymo 23 straipsnio nuostatos nurodo, kad „Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinį rengia savivaldybės administracija“, 32 straipsnio nuostatos numato ataskaitų rinkinių galutinį teikimą, kad „metines konsoliduotąsias ataskaitas savivaldybės teikia Finansų ministerijai pasibaigus finansiniams metams, ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 15 dienos“. Išlieka neaiškūs, nenustatyti terminai:

- Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų parengimo ir pateikimo Administracijai;
- Savivaldybės administracijos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo;
- Savivaldybės Privatizavimo fondo finansinių ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo;
- Savivaldybės išdo finansinių ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo;
- Šilutės rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimo ir pateikimo.
- Šilutės rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pateikimo Kontrolės ir audito tarnybai (suderinus su Savivaldybės kontrolieriumi).

Kontrolės ir audito tarnyba rekomendavo Administracijos direktoriui, kad būtų nustatyti konkretūs terminai dėl aukščiau išdėstytų ataskaitų parengimo ir pateikimo, paskirti atsakingi asmenys už: Savivaldybės viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų priėmimą, Savivaldybės administracijos konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą, Savivaldybės Privatizavimo fondo finansinių ataskaitų rinkinio parengimą, Savivaldybės išdo finansinių ataskaitų rinkinio parengimą, Šilutės rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą ir pateikimą laiku Kontrolės ir audito tarnybai bei Finansų ministerijai. Tikrinamuoju laikotarpiu Finansų ministerija nustatė patikslintų ataskaitų parengimo terminą pereinamuoju laikotarpiu - 2011 m. spalio mėn.

Šilutės rajono savivaldybės 2006-07-20 tarybos sprendimu Nr. T1-1233 buvo nustatyti Savivaldybės biudžetinių įstaigų Ilgalaikio turto ekonominiai nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai, kurie galiojo iki 2010-01-01. Nesivadovauta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-06-10 nutarimo Nr. 564 „Dėl minimalios ilgalaikio materialiojo turto vertės nustatymo ir ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų viešojo sektoriaus subjektams patvirtinimo“ nuostatomis. Įsigaliojus minėtam Vyriausybės nutarimui, nuo 2010-01-01, Šilutės rajono savivaldybė neatsižvelgė į minėto Vyriausybės nutarimo reikalavimus ir su viešojo sektoriaus subjektais nesuderino ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalių ir maksimalių ekonominių normatyvų.

Savivaldybės biudžetinės įstaigos (išskyrus Švėkšnos „Saulės“ gimnazija, M. Jankaus pagrindinė mokykla, Kintų vidurinė mokykla, lopšelis-darželis „Žvaigždutė“) neatsižvelgė į ilgalaikio turto paskirtį, naudojimo intensyvumą, kitas sąlygas ir į patvirtintus ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalius ir maksimalius ekonominius normatyvus, nenustatė ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko ir nesuderino su Savivaldybės administracija, kaip to

reikalaujama minėto Vyriausybės nutarimo 3 straipsnio nuostatose. Atkreiptinas dėmesys, kad ir Šilutės rajono savivaldybės Administracija (nuo 2010-01-01) neturėjo pasitvirtinusi ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų.

Kontrolės ir audito tarnyba rekomendavo Administracijos direktoriui: parengti ir teikti Tarybai sprendimo projektą, kad viešojo sektoriaus subjektams – Savivaldybės biudžetinėms įstaigoms būtų patvirtinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) minimalūs ir maksimalūs ekonominiai normatyvai, kad skaičiuojant ilgalaikio turto nusidėvėjimą būtų laikomasi vieningo skaičiavimo būdo (metodo). Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktorius 2010-12-28 raštu Nr. R3-(5.16)-5988 mus informavo, kad 2010-12-14 raštu Nr. R3-(5.11)-5730 „Dėl ilgalaikio turto naudingo tarnavimo laiko“ visos Savivaldybės švietimo, kultūros viešosios, sveikatos įstaigos įpareigos vadovautis teisės aktų nuostatomis ir paragintos kuo skubiau derinti duomenis, kad būtų galima tvirtinti ilgalaikio turto nusidėvėjimo normatyvus. Šilutės muziejus pažeidžiant Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-06-10 nutarimo Nr. 564 3 straipsnio nuostatas, iki 2011-03-20 nebuvo suderinę ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų su Savivaldybės administracija.

Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą³ savivaldybės rengia aukštesniojo lygio metinių konsoliduotų ataskaitų rinkinius, kurie apima savivaldybės išdo, privatizavimo fondo ir savivaldybės biudžetinių įstaigų konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinius. Siekiant, kad Šilutės rajono savivaldybės 2010 metų konsoliduotame ataskaitų rinkinyje būtų pateikta teisinga ir tikra informacija apie sąskaitų likučius, buvo atliktos likučių perkėlimo audito procedūros Savivaldybės išde, Privatizavimo fonde ir 11 biudžetinių įstaigų, kurių finansiniai rodikliai gali turėti reikšmingą įtaką konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio sudarymui.

Auditas atliktas pagal valstybinio audito reikalavimus. Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad perkeliant likučius iš senojo sąskaitų plano į naująjį nėra reikšmingų iškraipymų, perkėlimas atliktas pagal teisės aktų reikalavimus ir tolimesnė apskaita bei finansinės ataskaitos sudaromos pagal VSAFAS. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir todėl, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito ataskaitoje pateikiame reikšmingus dalykus, kurie yra susiję finansinių ataskaitų konsolidavimu, su vidaus kontrolės sistema bei teisės aktų laikymusi.

DĖL BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ APSKAITOS POLITIKOS

Apskaitos politika – tai įstaigoje taikomos apskaitos taisyklės, būdai, metodai, neprieštaraujantys buhalterinę apskaitą reglamentuojantiems norminiams aktams ir atitinkantys

³ 2007-06-26 Lietuvos Respublikos Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais).

strateginius įstaigos tikslus bei informacijos poreikius, skirti įstaigos apskaitai tvarkyti ir finansinei atskaitomybei sudaryti bei pateikti taip, kad ši atspindėtų tikrą ir teisingą įmonės finansinę būklę bei veiklos rezultatus.

Audito metu nustatyta, kad ne visos įstaigos turi parengusios Apskaitos politiką, atitinkančią VSAFAS reikalavimus. Neparengta ir nepatvirtinta vadovų Apskaitos politika arba yra rengimo stadijoje : Savivaldybės administracijos, Rusnės pagrindinės mokyklos, Šilutės pirmosios gimnazijos, Vydūno gimnazijos, Šilutės muziejaus, Juknaičių pagrindinės mokyklos, Šilutės Pamario pagrindinės mokyklos. Iš dalies parengta Apskaitos politika, tačiau neparengti visi tvarkų aprašai pagal VSAFAS: Usėnų pagrindinės mokyklos, Vainuto vidurinės mokyklos, Žemaičių Naumiesčio gimnazijos, Švėkšnos „Saulės“ gimnazija.

BIUDŽETINIŲ ĮSTAIGŲ INDIVIDUALŪS SĄSKAITŲ PLANAI

Viešojo sektoriaus subjektai turi tvarkyti buhalterinę apskaitą ir sudaryti finansinių ataskaitų rinkinius pagal naujus VSAFAS ir privalomąjį bendrąjį sąskaitų planą nuo 2010 m. sausio 1 d. Audito metu nustatyta, kad ne visos biudžetinės įstaigos laiku, t. y. iki 2010 m. sausio 1 d., patvirtino individualius sąskaitų planus. Individualūs sąskaitų planai patvirtinti pažeidžiant privalomus parengimo terminus: Usėnų pagrindinės mokyklos 2010-01-12, Šilutės Pirmosios gimnazijos – 2010-01-26, Šilutės rajono Pedagogų švietimo centro – 2010-02-22, Savivaldybės administracijos – 2010-06-30, Katyčių pagrindinės mokyklos – 2010-08-31.

Audituotų biudžetinių įstaigų patvirtinti individualūs sąskaitų planai atitinka VSAFAS nuostatas. Biudžetinių įstaigų sąskaitų planai apima viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas (pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008-12-22 įsakymą Nr.1K-455), rekomenduojamas ir (arba) pagal įstaigos poreikius atitinkančias sąskaitas. Biudžetinės įstaigos nustatę tokią individualių sąskaitų ir jas detalizuojančių požymių struktūrą, kad būtų pateikiama ataskaitoms parengti reikalinga informacija. Biudžeto vykdymo ataskaitoms sudaryti apskaitos duomenis biudžetinės įstaigos detalizuoja pagal požymius: valstybės funkciją, programą, lėšų šaltinį, valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidų ekonominės klasifikacijos straipsnį, asignavimų valdytoją ir kt. Sąskaitų planų detalizuojančių požymių sąrašus biudžetinės įstaigos pagal poreikį papildo, atsižvelgdamos į savo įstaigos poreikius. Visų audituotų biudžetinių įstaigų sąskaitų planus sudaro 6 lygių sumavimo sąskaitos ir registravimo sąskaitos - įrašai daromi tik registravimo (septynženklės arba didesnio ženklų skaičiaus sąskaitos) sąskaitose.

BUHALTERINIŲ SĄSKAITŲ LIKUČIŲ PERKĖLIMAS

Pagal Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009 m. liepos 10 d. įsakymą Nr.1K-224 „Dėl Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašo patvirtinimo“

viešojo sektoriaus subjektai buhalterinių sąskaitų likučius perkelia nustatyta tvarka iš pavyzdinio sąskaitų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu⁴, į viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu⁵. Šios likučių perkėlimo procedūros, nurodytos anksčiau minėtame tvarkos apraše, užtikrina vienodą likučių perkėlimą ir nustato privalomojo bendrojo sąskaitų plano registravimo sąskaitų likučius perėjimo prie viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartų (toliau - VSAFAS).

Viešojo sektoriaus subjektai privalėjo pagal VSAFAS įvertinti, pripažinti ir naujojo sąskaitų plano sąskaitose užregistruoti likučius perėjimo prie VSAFAS dieną (toliau – pradiniai likučiai). Tam tikslui sudaryti žiniaraščius pagal anksčiau minėtam apraše pateiktas pavyzdines žiniaraščių formas.

Audito metu patikrinta, ar biudžetinės įstaigos sudarė visus likučių perkėlimo žiniaraščius, ar buvo atliktos tam tikros su VSAFAS susijusios procedūros (nustatytas atiduotas naudoti ūkinis inventorių, kuris pagal VSAFAS turi būti pripažintas sąnaudomis; ar įvertinti pagal VSAFAS perkelti į naujojo sąskaitų plano sąskaitas likučiai, išskyrus naudoti atiduotą ūkinį inventorių; ar nustatytas senojo sąskaitų plano sąskaitose neregistruotas turtas, grynasis turtas, atidėjiniai, kuriuos pagal VSAFAS privaloma registruoti apskaitoje) ir jų rezultatai užregistruoti nustatytos formos žiniaraščiuose.

Biudžetinių įstaigų atranka buvo atlikta pagal jų finansinės būklės ataskaitų 2010-06-30 duomenis, pritaikius kiekybinį ir kokybinį reikšmingumą, bei identifikavus rizikas atskirose įstaigose (veiklos specifika, ankstesnių auditų rezultatus ir kitą gautą papildomą informaciją).

Audito metu nustatyta, kad audituotos BĮ naujojo sąskaitų plano pradinius likučius nustatė šiais etapais:

1. Senojo sąskaitų plano sąskaitų likučius sugrupavo pagal naujojo sąskaitų plano sąskaitas pagal atitinkamos formos 1-ąją žiniaraštį, pateiktą anksčiau minėtos tvarkos aprašo 1-ajame priede;

2. Senojo sąskaitų plano sąskaitų likučius perkėlė į naujojo sąskaitų plano sąskaitas pagal atitinkamos formos 2-ąją žiniaraštį, pateiktą anksčiau minėtos tvarkos aprašo 2-ajame priede. Perkeliant likučius buvo naudojamas dvejetainis įrašas, nurodytos visos naujojo sąskaitų plano 0 - 6 klasių sąskaitos.

Perkeltus 2-ajame žiniaraštyje iš senojo sąskaitų plano į naujojo sąskaitų plano sąskaitas likučius biudžetinės įstaigos turėjo įvertinti pagal VSAFAS atitinkamus reikalavimus, nurodytus 8 VSAFAS, 12-14 VSAFAS, 16-17 VSAFAS.

⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001 m. kovo 16 d. įsakymu Nr.70 (Žin., 2001, Nr.30-978; 2006, Nr.2-16)

⁵ LR finansų ministro 2008 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr.1K-455 (Žin., 2008, Nr.148-5952).

3. Patikrinti likučių perkėlimo žiniaraščiai, siekiant nustatyti ar bendra pradinių likučių suma iš senojo sąskaitų plano į naują buvo perkelta teisingai, ar įvertinti visi grupavimai, nurašymai bei kiti papildomi koregavimai buvo teisingai apskaičiuoti ir įforminti buhalterinėmis pažymomis.

Visos audituojamos įstaigos sudarė Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašo privalomus pradinių likučių žiniaraščius (priedus): Nr. 1, 2, 3, 4 bei buhalterines pažymas „Koreguojantiesiems, baigiamiesiems ir papildomiesiems įrašams“ .

Senajo sąskaitų plano likučiai buvo sugrupuoti pagal naująjį sąskaitų planą, kurie atitinka aprašo 1 priede pateiktą žiniaraštį: išankstiniai apmokėjimai priskirti prie turto sąskaitų, iš ilgalaikio turto ir trumpalaikio turto išskirtos gautinos sumos, o biologinio turto nenurodė (neturėjo); ilgalaikių įsipareigojimų nenurodė, nes neturėjo, išskyrė trumpalaikius įsipareigojimus.

Visose audituojamose biudžetinėse įstaigose „Privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitų pradinių likučių žiniaraštis“ (4 priedas) sudarytas, prisilaikant principo, kad pradiniai likučiai detalizuoti pagal turto vieneta, kreditorių, debitorių ir kt. ir atliktos 1, 2, 3 punktuose nurodytos operacijos:

- 2-ojo žiniaraščio 3 ir 4 eilučių sumos perkeltos į 4 – ojo žiniaraščio 3 ir 4 skilčių eilutes;
- 3 – iojo žiniaraščio 6 ir 7 eilučių sumos perkeltos į 4 – ojo žiniaraščio 5 ir 6 skilčių eilutes;
- 4 – ojo žiniaraščio 7 ir 8 skiltyse apskaičiuoti pradiniai likučiai.

Išlaikyta „Veidrodžių principo“ sistema, kad užregistravus buvusio sąskaitų plano sąskaitų likučius, naujojo sąskaitų plano 1–2 klasių sąskaitų likučių suma lygi 3–6 klasių sąskaitų likučių sumai, o turto, įsigyto iš finansavimo sumų, vertė (likutinė) lygi gautų finansavimo sumų likutinei vertei.

Biudžetinės įstaigos nustatė: atiduotą naudoti ūkinį inventorių, kuris pagal VSAFAS turi būti pripažintas sąnaudomis; pradinius likučius pagal anksčiau minėto aprašo 4-ajame priede pateiktos formos žiniaraštį; pradinius likučius detalizavo pagal anksčiau minėto aprašo 5-ajame priede pateiktos formos žiniaraštį.

4. Įvertinta, ar perėjimo prie VSAFAS dieną (2010-01-01) buvo sudaryta pradinės finansinės būklės ataskaita, ar ji atitinka standartų reikalavimus.

Turto nuvertėjimas turėjo būti apskaičiuotas ir užregistruotas kaip naujojo sąskaitų plano sąskaitų likučiai pagal 22-ąjį VSAFAS. Audito metu nustatyta, kad turto nuvertėjimo požymių nenustatinėjo, biudžetinės įstaigos turto nuvertėjimo požymių neaptiko. Visos biudžetinės įstaigos turto vertinimo neatliko (nesudarė turto vertinimo komisijos, surašant protokolus), motyvuodamos tuo, kad kompetentingiems turto vertintojams nebuvo numatytos lėšos, kad galėtų atsiskaityti už turto įvertinimą.

Patikrinus 2010 m. I ir II ketvirčių duomenų Didžiojoje knygoje atitiktą duomenims 2010 m. I ir II ketvirčių Finansinės būklės ataskaitoje bei Veiklos rezultatų ataskaitoje, nustatyta, kad visų

audituotų biudžetinių įstaigų šie duomenys sutampa, išskyrus lopšelių-darželių „Ažuoliukas“ (1 priedas). Remiantis Savivaldybės Biudžeto ir finansų skyriaus pateikta informacija nustatyta, kad lopšelis-darželis „Pušėlė“, Šilutės Pamario pagrindinė mokykla nepateikė Savivaldybės Biudžeto ir finansų skyriui III ketvirčio ataskaitų, o lopšelis-darželis „Ažuoliukas“ nepristatė I, II, III ketvirčių finansinių ataskaitų.

AUDITO PASTEBĖJIMAI

1. Pastebėjimai dėl Viešojo sektoriaus konsolidavimo proceso

Konsolidavimas – tai viešojo sektoriaus subjektų grupės finansinių atskaitomybių sujungimas į vieną finansinę atskaitomybę taikant VSAFAS nustatytus metodus. Konsoliduota finansinė atskaitomybė turi būti sudaryta aiškiai ir visais reikšmingais atžvilgiais teisingai parodyti savivaldybės finansinę būklę, veiklos rezultatus ir pinigų srautus, turto, įsipareigojimų, kapitalo ir rezervų kilmę ir dydį, nebalansines teises ir įsipareigojimus balanso sudarymo datą, taip pat to ataskaitinio laikotarpio pajamų ir sąnaudų, įplaukų ir išmokų esmę ir dydį. Siekiant šio tikslo konsoliduotos finansinės atskaitomybės rinkinys rengiamas laipsniškai nuo žemiausiojo konsolidavimo lygio iki aukščiausiojo. Viešojo sektoriaus subjektų grupė atitinkamos savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui rengti susideda iš savivaldybės išdo, Privatizavimo fondo ir kitų išteklių fondų, jeigu jie sudaryti, savivaldybės administracijos ir visų tos savivaldybės kontroliuojamų subjektų⁶.

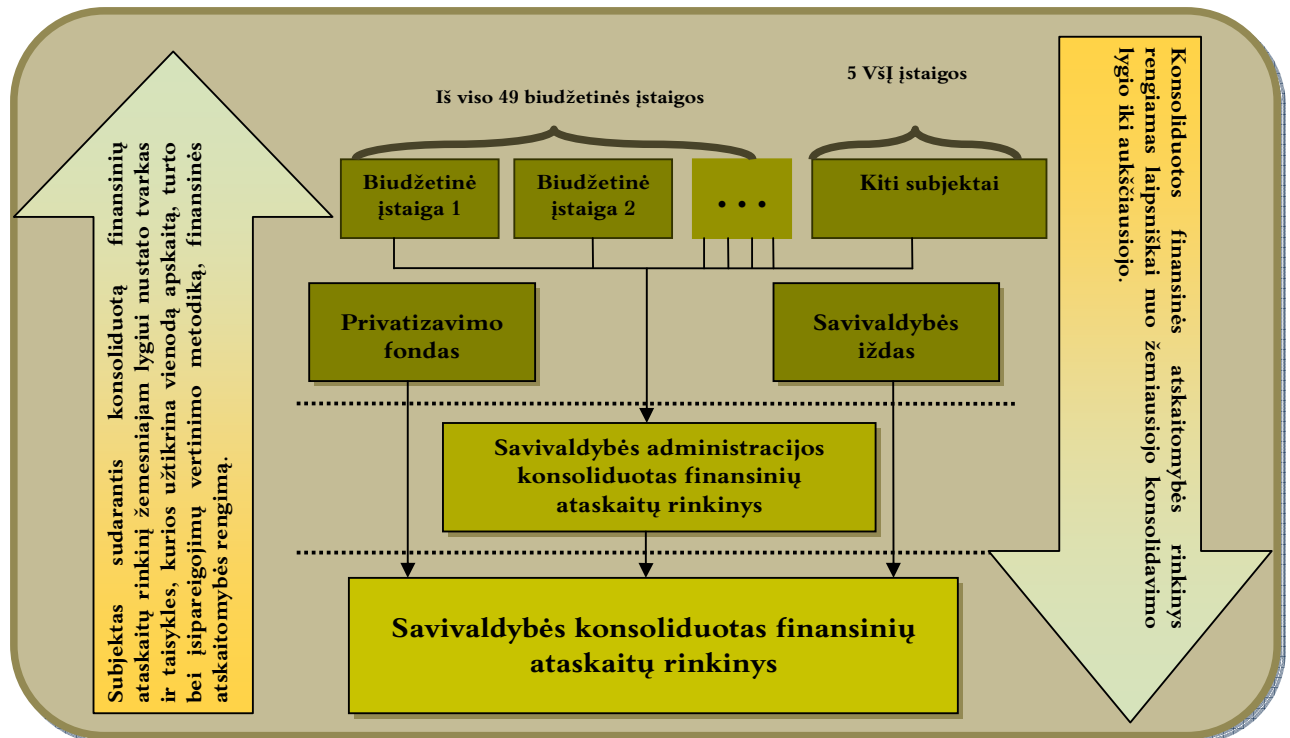
Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktorius 2010-12-23 įsakymu Nr. A1-1449 patvirtino⁷ patikslintą viešojo sektoriaus subjektų grupių finansinėms atskaitoms konsoliduoti sąrašą, kuriame išskirtos III lygio: Savivaldybės išdo, Privatizavimo fondo, Savivaldybės administracijos finansinių ataskaitų rinkiniai, IV konsolidavimo lygiui priskirtos 49 savivaldybės biudžetinės įstaigos ir 5 viešosios įstaigos (ligoninė, pirminės asmens sveikatos priežiūros centras, ambulatorijos). Kad šis procesas būtų sklandus, atliktas laiku ir teisingai, turi būti parengtos tvarkos ir taisyklės, padedančios žemesniojo lygio subjektams sudaryti ir pateikti savo finansines atskaitomybes ir kitą informaciją, reikalingą konsolidavimui. Pažymime, kad aukštesniojo lygio atskaitos negali būti rengiamos kol žemesniajame lygyje nepateikta reikalinga informacija ir neparengti žemesniojo lygio finansinių ataskaitų rinkiniai. Pirmas konsolidavimo etapas apima viešojo sektoriaus subjektų tarpusavio operacijų derinimą su kitais viešojo sektoriaus subjektais. Suderinta tarpusavio operacijų eliminavimo informacija yra detalizuojama pagal segmentų grupes, finansavimo sumas, nematerialiojo, ilgalaikio materialiojo turto ir atsargų grupes, nuomos grupes ir kt. bei pateikiama kita papildoma informacija dėl eliminavimo procedūrų. Konsolidavimui

⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-07-16 nutarimas Nr. 730 „Dėl Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus subjektų grupių konsoliduotoms atskaitoms rengti sąrašo patvirtinimo“.

⁷ Šilutės rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2010-12-23 įsakymas Nr. A1-1449 „Dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių schemos patvirtinimo“.

kiekvienas subjektas taip pat turės pateikti nederinamas eliminavimo operacijas. Atsižvelgiant į aukščiau išdėstytus dalykus, subjektas atliekantis konsolidavimą - konkrečiu atveju Savivaldybės administracija - privalo patvirtinti tarpusavio operacijų derinimo taisykles ir terminus bei įdiegti kitas vidaus kontrolės procedūras, kad biudžetinės ir kitos įstaigos duomenis konsolidavimui pateiktų teisingus ir laiku.

Antras etapas – tai finansinių ataskaitų eilučių reikšmių sumavimas ir tarpusavio operacijų eliminavimas. Šio etapo procedūrų atlikimui ir koordinavimui turi būti paskirtas kompetentingas darbuotojas. Pažymime, kad pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir ataskaitų konsolidavimo informacinės sistemos (VSAKIS)⁸ reikalavimus tas pats asmuo negali sudaryti finansinės atskaitos rinkinio ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės rinkinio. Savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų skyriuje 2011 metų vasario mėn. buvo priimta vyresnioji specialistė Dorita Mongirdaitė, kuri atsakinga už finansines pagal VSAFAS ataskaitas, įstaigų bei Savivaldybės konsoliduotą finansinių ataskaitų rinkinį.

Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės administracija nėra nustatiusi reikiamų tvarkų ir taisyklių:

- neparengta Šilutės rajono savivaldybės įstaigų metinių finansinių ataskaitų sudarymo tvarka, apimanti subjektų tarpusavio ūkinių operacijų derinimo tvarką ir terminus, jų detalizavimą ir pateikimą;

⁸ VSAKIS yra centralizuota konsolidavimo informacinė sistema, kuri skirta viešojo sektoriaus subjektų grupių, savivaldybių, valstybės ir nacionaliniam konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkiniui sudaryti.

- nenustatyta vieninga apskaitos politika, nesuformuota vieninga sąskaitų korespondencijų naudojimo praktika bei vieninga aiškinamojo rašto struktūra;

2. Pastebėjimai dėl įstaigų ir kitų subjektų pasiruošimo perėjimui prie apskaitos pagal VSAFAS nuostatas

Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašas (toliau – Likučių perkėlimo aprašas) nustato biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos sąskaitų likučių perkėlimo tvarką iš seno sąskaitų plano buhalterinių sąskaitų į naujo sąskaitų plano sąskaitas. Pagal šią tvarką naujajį sąskaitų planą įstaiga turi parengti ir patvirtinti iki perėjimo prie VSAFAS dienos. Senojo sąskaitų plano sąskaitos likutis prieš jį perkeliant į naują sąskaitų planą yra analizuojamas pagal kiekvieną sąskaitą ir pagal jį sudarančias sumas bei vertinamas pagal naujo standarto reikalavimus.

Audito metu buvo vertinami įstaigų pasitvirtinti individualūs sąskaitų planai bei vadovų pasirinktos ir įstaigose taikomos apskaitos politikos, kad finansinėse ataskaitose būtų teisingai parodytas subjektų turtas, finansavimo sumos, įsipareigojimai, grynasis turtas, pajamos ir sąnaudos ir kad finansinės ataskaitos atitiktų kiekvieno taikytino VSAFAS reikalavimus.

Audito metu nustatyta, kad:

- nepatvirtinta apskaitos politika Savivaldybės administracijoje, Privatizavimo fonde, Šilutės muziejuje. Pažymime, kad pagal Buhalterinės apskaitos įstatymą⁹ apskaitos politika yra apskaitos principai, apskaitos metodai ir taisyklės, skirti ūkio subjekto apskaitai tvarkyti ir finansinei atskaitomybei sudaryti bei pateikti ir ūkio subjekto vadovas turi parinkti apskaitos politiką ir ją įgyvendinti, atsižvelgdamas į konkrečias sąlygas ir vadovaudamasis apskaitos standartais;

- Savivaldybės administracija, Privatizavimo fondas neturi patvirtintų apskaitos registru reikalingų apskaitai tvarkyti. Buhalterinės apskaitos įstatymas numato, kad apskaitos registru formą, turinį ir skaičių nusistato ūkio subjektas pagal savo poreikius;

3. Pastebėjimai dėl sąskaitų likučių perkėlimo iš senojo sąskaitų plano į naujajį ir apskaitos vedimo pagal VSAFAS

Pereinant prie naujos apskaitos, svarbu kad registruose nurodyti duomenys būtų tikslūs ir teisingi. Prieš pradėdama taikyti VSAFAS, įstaiga turi inventorizuoti visą turtą ir įsipareigojimus pagal Inventorizacijos taisykles ir apskaitoje įregistruoti inventorizacijos rezultatus. Remiantis metinės inventorizacijos arba atskiro patikrinimo rezultatais, nustatomas naujojo sąskaitų plano sąskaitų likučių pokytis dėl VSAFAS reikalavimų taikymo (turto nuvertėjimai, įsipareigojimų amortizacijos ir pan.), taip pat nustatomi likučiai, kurie nebuvo registruoti senojo sąskaitų plano

⁹ 2001-11-06 Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

sąskaitose, bet turi būti įregistruoti naujojo sąskaitų plano sąskaitose pradėdant taikyti VSAFAS pirmą kartą.

Audito metu mes įvertinome subjektų atliktų turto ir įsipareigojimų inventORIZACIJŲ 2009-12-31 duomenis, turto nuvertėjimo požymius, kitus duomenis, kurie turi ar gali turėti įtakos pradinių likučių tikrumui ir teisingumui bei apskaitos vedimui pagal VSAFAS.

3.1. Dalykai nustatyti Savivaldybės išde:

- Klaipėdos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija nurodė¹⁰, kad mokesčių mokėtojai betarpiškai Šilutės rajono savivaldybės biudžetui 2010-01-01 turėjo mokestinę nepriemokas 6 652,11 Lt, iš jų: nuomos mokestis už valstybinę žemę ir valstybinio vidaus vandens naudojimą – 5 932,79 Lt, mokestis už valstybinius gamtos išteklius – 526,77 Lt, nekilnojamojo turto mokestis fizinių asmenų – 108,53 Lt, žemės mokestis juridinių asmenų – 84,02 Lt. Taip pat minėtu laikotarpiu mokesčių mokėtojai turėjo Savivaldybės biudžetui ir permokas iš viso 6 652,11 Lt, iš jų: gyventojų pajamų mokestis – 6 125,34 Lt, mokesčiai už aplinkos teršimą – 526,77 Lt. Nors galutinė suma ir buvo teigiama, t. y., nepriemokos padengė permokų sumas, tačiau minėtos sumos nustatyta tvarka neinventorizuota (nesuderinta su VMI). Pažymime, kad apskaitą vedančio ir finansinę atskaitomybę sudarančio subjekto pareiga pateikti išsamią ir tikrą informaciją apie savivaldybės finansinę būklę, veiklos rezultatus bei piniginius srautus, todėl jis turi imtis iniciatyvos gauti reikalingą informaciją iš kitų viešojo sektoriaus subjektų. Remiantis Savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų skyriaus vyriausiosios specialistės Danguolės Gustienės žodiniu paaiškinimu, šiuo metu vadovaujamosi raštais ir informacija, teikiama Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos Finansų ministerijos, ir visos procedūros galutinai bus atliktos perkėlus mokestinių prievolių likučius į naują mokesčių apskaitos informacinę sistemą iki metinio Balanso už 2010 metus sudarymo.

- atsižvelgiant į poataskaitinių įvykių poveikį viešojo sektoriaus subjekto ataskaitinio laikotarpio finansinei būklei, veiklos rezultatams ir pinigų srautams, viešojo sektoriaus subjekto ataskaitinio laikotarpio finansinės ataskaitos turi būti koreguojamos arba ne. Pagal 18-ąją VSAFAS „Atidėjiniai, neapibrėžtieji įsipareigojimai, neapibrėžtasis turtas ir poataskaitiniai įvykiai“¹¹ prie koreguojančių poataskaitinių įvykių priskiriami įvykiai, kai nustatoma per ataskaitinį laikotarpį gautų pajamų suma, kuri pagal teisės aktų reikalavimus arba kitus pajamų paskirstymo susitarimus turi būti perduota kitam viešojo sektoriaus subjektui. Pagal Biudžeto sandaros įstatymą iki 2010 metų sausio 10 dienos Šilutės rajono savivaldybė į valstybės biudžetą gražino specialios tikslinės

¹⁰ Klaipėdos apskrities valstybinės mokesčių inspekcijos Mokesčių ir kitų įmokų į biudžetus apyskaitos formos 1-Vp 4 priedo papildomi duomenys apie pervestas ir likusias nepervasas mokesčių ir kitų pajamų įmokų įplaukas į savivaldybės biudžetą pagal įmokų rūšis.

¹¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-07-20 įsakymas Nr. 1K-225 „Dėl Finansų ministro 2008 m. rugpjūčio 21 d. įsakymo Nr. 1K-252 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 18-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo“.

dotacijos lėšas – 3,120 tūkst. Lt („33 kodas – socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti“). Šia suma buvo koreguoti 2010 metų pradžios duomenys, t. y. į mokėtinas sumas įtraukta - 3,120 tūkst. Lt.

- finansiniai įsipareigojimai skirstomi į ilgalaikius ir trumpalaikius. Pagal 17-ąjį VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“¹² trumpalaikiams įsipareigojimams priskiriama ilgalaikių įsipareigojimų einamųjų metų dalis. Savivaldybės skola bankams 2009-12-31 sudarė 11645,4 tūkst. Lt. Šis likutis užregistruotas ilgalaikiuose įsipareigojimuose ir išskirta einamųjų metų dalis, kuri nurodyta trumpalaikiuose įsipareigojimuose.

3.2. Dalykai nustatyti Privatizavimo fonde:

26-asis VSAFAS „Išteklių fondo apskaita ir finansinių ataskaitų rinkinys“¹³ reglamentuoja išteklių fondų, tame tarpe Privatizavimo fondo, apskaitą ir finansinių ataskaitų sudarymą. Pagal šį standartą turtas, kuris naudojamas išteklių fondo tikslams įgyvendinti ir kurio naudojimo pajamos ir pardavimo rezultatas tektų išteklių fondui, yra registruojamas išteklių fondo apskaitoje ir rodomas išteklių fondo finansinės būklės ataskaitoje. Audito metu nustatyta, kad į privatizuojamų objektų sąrašą šiuo metu yra įtraukta 48 objektų gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų, butų (patalpų), iš kurių 45 įtraukta į Savivaldybės administracijos apskaitos registrus, 2- į Katyčių pagrindinės mokyklos, 1- į Švėkšnos „Saulės“ gimnazijos apskaitą. Bendra į privatizuojamų objektų sąrašą įtraukto turto likutinė vertė 2009-12-31 – 709,125 tūkst. Lt, kuri nustatyta tvarka turi būti nurodyta Privatizavimo fondo apskaitoje ir finansinėje atskaitomybėje.

Prieš pradėdant tvarkyti Savivaldybės biudžeto apskaitą pagal VSAFAS buvo užregistruoti Privatizavimo fondo Didžiosios knygos sąskaitų likučiai. Tačiau likučiai buvo užregistruoti Savivaldybės Administracijos Didžiojoje knygoje, atskira Didžioji knyga - nevedama. Ūkinės operacijos registruojamos registre “Bendrasis žurnalas”, kuris nėra patvirtintas Administracijos direktoriaus įsakymu.

3.3. Dalykai nustatyti Savivaldybės administracijoje:

- Savivaldybės administracijos inventorizacijos komisija nesivadovavo pagrindiniais turto nuvertėjimo požymiais, neperžiūrėjo ir nenustatė, ar yra nematerialaus, ilgalaikio materialaus, biologinio, finansinio turto, atsargų, išankstinių apmokėjimų ir gautinų sumų nuvertėjimo požymių.

¹² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2009-12-11 įsakymas Nr. 1K-444 „Dėl Finansų ministro 2008 m. birželio 27 d. įsakymo Nr. 1K-223 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 17-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-02-11 įsakymas Nr. 1K-034 „Dėl Finansų ministro 2007 m. gruodžio 7 d. įsakymo Nr. 1K-357 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 26-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo“.

Kontrolės ir audito tarnybos duomenimis, apskaitoje yra ilgalaikio materialaus turto, kuris turi nuvertėjimo požymių, pvz.: buvusio Pagrynių darželio pastatas, katilinės pastatas ir statiniai (207,936 tūkst. Lt), pastato dalis M. Lietuvos g. 2A, Saugų kaime (1,015 tūkst. Lt), Šilaininkų kaime esančių poilsio bazių pastatai (74,818 tūkst. Lt) ir kt., kurie padidino į apskaitą įtraukto turto 2010-01-01 balansinę vertę, todėl apskaitoje užregistruoto turto būklė nėra tikra ir teisinga.

- Pagal VSAFAS reikalavimus biologinis turtas apskaitomas atskirai nuo kito ilgalaikio ir trumpalaikio materialaus turto, kadangi jo apskaitos ir vertinimo principai skiriasi. Vadovaujantis Likučių perkėlimo aprašu viešojo sektoriaus subjektas turėjo įvertinti senojo sąskaitų plano likučius ir iš ilgalaikio ir trumpalaikio turto sąskaitų likučio išskirti biologinį turtą. Savivaldybės administracijos inventorizacijos komisija neperžiūrėjo ir nenustatė, ar yra biologinio turto, iš ilgalaikio turto neišskyrė biologinio turto ir jo neįvertino pagal 16-ojo VSAFAS „Biologinis turtas ir mineraliniai ištekliai“¹⁴ reikalavimus.

Kontrolės ir audito tarnybos duomenimis, Savivaldybės administracijoje, jos padaliniuose – seniūnijose, biudžetinėse įstaigose (lopšeliuose – darželiuose, mokyklose) yra biologinio turto (naminių-dekoratyvinių gyvūnų, paukščių, daugiamečių sodinių, medžių, vaismedžių ir kt.). Biologinis turtas neįvertintas, į apskaitos registrus neįtrauktas, - neužpajamuotas, išskyrus Šilutės muziejų ir Šilutės senelių ir globos namus, kurios išskyrė ir įvertino biologinį turtą.

- Savivaldybės administracija 2009-12-31 apskaitė 55364,532 tūkst. Lt akcijų ir 2777,430 tūkst. Lt įnašų į viešųjų įstaigų dalininkų kapitalą. Perkeltas šias investicijas į naujo sąskaitų plano sąskaitas nebuvo pritaikytas nuosavybės metodas, t. y. jos nebuvo padidintos ar sumažintos šių kontroliuojamų uždarytų akcinių bendrovių ar viešųjų įstaigų uždirtbo grynojo pelno ar nuostolio dalimi ir nuosavo kapitalo dalimi, kaip to reikalauja 14-asis VSAFAS „Jungimai ir investicijos į asocijuotuosius subjektus“¹⁵.

- Į naują sąskaitų planą perkeltas 233,986 tūkst. Lt atsiskaitymų už trūkumus likutis, kuris susidarė 2001-2004 metais. Pagal 17-ąjį VSAFAS „Finansinis turtas ir įsipareigojimai“ ši suma savivaldybės administracija turėtų sumažinti nuvertėjimo nuostoliais, nes tikėtina, kad nebus atgauta visa gautinų sumų vertė.

- Pereinant prie VSAFAS, perkeltas sąskaitų likučius, Savivaldybės administracijoje nebuvo įvertintos faktoringų sutartys. Savivaldybės tarybos sprendimu sudarytus faktoringus reikėtų laikyti „kitu skolos įsipareigojamoju dokumentu“ viešojo sektoriaus skolinimosi prasme. Minėtus

¹⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-07-02 įsakymas Nr. 1K-216 „Dėl Finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymo Nr. 1K-233 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo“.

¹⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-05-13 įsakymas Nr. 1K-157 „Dėl Finansų ministro 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymo Nr. 1K-430 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 14-ojo standarto patvirtinimo“ pakeitimo“.

factoringus reikėtų laikyti ilgalaikę paskola (mokamos palūkanos, sutarties mokestis, grąžinamas pagal nustatytą grafiką ir kt.) bei atvaizduoti skolinių įsipareigojimų ir suteiktų garantijų bei paskolų ataskaitoje (Forma Nr. 3). Faktiškai faktoringai – neišskirti, 2010-01-01 negrąžintų faktoringu likutis apskaitoje parodytas bendrame kreditiniame įsiskolinime ir sudarė 16455,709 tūkst. Lt. Dėl neteisingai apskaitoje atvaizduotų faktoringų, neteisėtai sumažinti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai padidina Savivaldybės kreditorinį įsiskolinimą.

3.4. Dalykai nustatyti kitose audituotose savivaldybės biudžetinėse įstaigose:

Neskaitant Savivaldybės išdo, Privatizavimo fondo ir Savivaldybės administracijos šio audito metu buvo patikrintas 7-ių biudžetinių įstaigų likučių perkėlimo teisingumas. Šioje ataskaitoje pateikiame tik tas nustatytas klaidas, kurios gali būti sisteminės, t. y. kartotis ir kitose neaudituose savivaldybės biudžetinėse įstaigose.

3.4.1. Remiantis Likučių perkėlimo aprašu į naująjį sąskaitų planą perkeliama likučiai turi būti įvertinami pagal VSAFAS

1) 22-asis VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ nurodo, kad sudarydamas finansines ataskaitas, viešojo sektoriaus subjektas turi nustatyti, ar yra turto nuvertėjimo požymių. Pagrindiniai turto nuvertėjimo požymiai yra šie: reikšmingai sumažėjusi turto teikiamų paslaugų ar juo gaminamų produktų paklausa; yra įrodymų, kad turtas ar turto dalis yra sugadinta; viešojo sektoriaus subjektas turi turto, kuris dar nėra visiškai nudėvėtas (amortizuotas), tačiau jau nebenaudojamas veikloje ir kt. Jeigu yra nurodytų ar kitų turto nuvertėjimo požymių, turtas turi būti peržiūrinamas ir, jeigu reikia, koreguojamas turto naudingo tarnavimo laikas arba turto likvidacinė vertė.

Audito metu nustatyta, kad Inventorizacijos metu neperžiūrėtas ilgalaikis materialusis turtas ir nenustatyta, ar yra to turto nuvertėjimo požymių, nebuvo lyginamos balansinė ir atsiperkamoji vertės. Remiantis 22-ojo VSAFAS „Turto nuvertėjimas“ – pagrindiniais turto nuvertėjimo požymiais, darytina išvada, kad Šilutės muziejaus daržinė (po audros nugriauta) padidino į apskaitą įtraukto turto balansinę vertę. Įstaigos apskaitoje užregistruoto turto būklė nėra tikra ir teisinga;

2) pagal 17-ąjį VSAFAS „Finansinis turtas ir finansiniai įsipareigojimai“ kiekvieną kartą sudarant finansines ataskaitas, finansinis turtas turi būti iš naujo įvertinamas. Per vienus metus gautinos sumos ir kitas trumpalaikis finansinis turtas įvertinamas įsigijimo savikaina, atėmus nuvertėjimo nuostolius.

Nededamos pastangos dėl Savivaldybės administracijos įsisenėjusių skolų pripažinimo beviltiškomis bei jų nurašymo ir išėmimo iš apskaitos registru dėl šių debetinių įsiskolinimų: UAB „Veiviržo paukštynas“ - už komunalinius patarnavimus - 120,286 tūkst. Lt (skolos atsiradimo data - 2001-04-01, perimtos skolos iš Saugų seniūnijos komunalinio padalinio); trūkumai - 113,7 tūkst. Lt - vagysčių, netekimų sumos (susidariusios nuo 2001-2004 metų).

Šios skolos iš naujo nebuvo įvertintos. Skolų gražinimas pradelstas daugiau nei vienerius metus ir tai yra požymis, kad nebus atgauti visi pinigai arba išvis nebus galimybių jų atgauti.

3) tikraja verte įvertinto ilgalaikio materialiojo turto apskaitą reglamentuoja 12 – asis VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“. Pagal pateiktus Ūkio skyriaus Turto poskyrio duomenis 2010-01-01 Savivaldybės nuosavybės teise priklausančių socialinių būstų buvo 376. Jie turėjo būti įvertinti tikraja verte, turėjo būti nustatyta jų didesnė vertė (tikroji). Tuo pačiu, turėjo būti padidintas tikrosios vertės rezervas. Dėl Savivaldybės nuosavybės teise priklausančių socialinių būstų tikrosios vertės nevertinimo, sumažinti Savivaldybės administracijos Grynojo turto pokyčių ataskaitos „Rezervai“.

Atliekant baigiamojo ciklo procedūras biudžeto vykdymo audite įvertinsime, ar Kontrolės ir audito tarnybos pastebėti dalykai ištaisyti, taisomi, ar klaidos nesikartoja.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išvados:

1. Konsolidavimo procesui nėra pasirengta, nes neparengta Savivaldybės mastu vieninga Apskaitos politika, neparengtos tvarkos ir taisyklės, padedančios žemesniojo lygio subjektams sudaryti ir pateikti finansines ataskaitas bei kitą informaciją, nesuformuota vieninga sąskaitų naudojimo praktika, nepatvirtinta aiškinamojo rašto struktūra (Ataskaitos 1 punktą).

2. Privatizavimo fonde ir Savivaldybės administracijoje nesilaikyta Likučių perkėlimo aprašo reikalavimų, kadangi šiuose subjektuose nepatvirtinta Apskaitos politika, nepatvirtinti apskaitai vesti reikalingi apskaitos registrai (Ataskaitos 2 punktą). Privatizavimo fondo sąskaitų likučiai buvo užregistruoti Savivaldybės Administracijos Didžiojoje knygoje, atskira Didžioji knyga Privatizavimo fondui – nevedama (Ataskaitos 3.2. punktą).

3. Tvarkant Privatizavimo fondo apskaitą ir sudarant jo finansines ataskaitas nesilaikyta subjekto principo, kadangi pastatai ir statiniai, įtraukti į privatizuojamo turto sąrašus, nenurodyti atitinkamose šio išteklių fondo sąskaitose (Ataskaitos 3.2 punktą).

4. Biudžetinės įstaigos Šilutės rajono savivaldybės administracijos naujojo sąskaitų plano likučiai yra netikri ir netikslūs, kadangi:

- atliekant inventorizaciją nebuvo nustatyti nenaudojamo turto nuvertėjimo požymiai;
- Socialiniam būstui priskirti butai neįvertinti tikraja verte;
- iš ilgalaikio ir trumpalaikio turto neišskirtas biologinis turtas ir neapskaitytas atskirai nuo kito turto;
- perkelti investicijas iš senojo sąskaitų plano į naująjį jos neįvertintos nuosavybės metodu;

- neįvertintos faktoringų sutartys. Faktiškai faktoringai – neišskirti, 2010-01-01 negražintų faktoringų likutis apskaitoje parodytas bendrame kreditiniame įsiskolinime ir sudarė 16455,709 tūkst. Lt. Dėl neteisingai apskaitoje atvaizduotų faktoringų, neteisėtai sumažinti ilgalaikiai finansiniai įsipareigojimai;

- atsiskaitymų už trūkumus likučiui 233,986 tūkst. Lt neapskaičiuoti nuvertėjimo nuostoliai. Šių skolų gražinimas pradelstas daugiau nei vienerius metus, susidariusios nuo 2001-2004 metų, ir tai yra požymis, kad nebus atgauti pinigai.

3. Kitose savivaldybės biudžetinėse įstaigose:

- biudžetinėse įstaigose dėl įvykdytų rekonstrukcijos darbų ir kt. laiku neįtraukto į apskaitą ilgalaikio materialiojo turto vertė sumažinta – 288,452 tūkst. Lt;

Patikrinus 2010 m. I ir II ketvirčių duomenų Didžiojoje knygoje atitiktį duomenims 2010 m. I ir II ketvirčių Finansinės būklės ataskaitoje bei Veiklos rezultatų ataskaitoje, nustatyta, kad visų audituotų biudžetinių įstaigų šie duomenys sutampa, išskyrus lopšelių-darželių „Ažuoliukas“ (1 priedas). Remiantis Savivaldybės Biudžeto ir finansų skyriaus pateikta informacija nustatyta, kad lopšelis-darželis „Pušėlė“, Šilutės Pamario pagrindinė mokykla nepateikė Savivaldybės Biudžeto ir finansų skyriui III ketvirčio ataskaitų, o lopšelis-darželis „Ažuoliukas“ nepristatė I, II, III ketvirčių finansinių ataskaitų.

Audito metu nustatytos klaidos gali turėti kiekybiškai reikšmingą įtaką konsoliduotam Savivaldybės ataskaitų rinkiniui arba gali būti kokybiškai reikšmingas pagal savo pobūdį.

Rekomendacijos:

1. Savivaldybės išdui:

- įpareigoti visas įstaigas laiku pateikti finansines ataskaitas bei numatyti tam kontrolės procedūras.

2. Privatizavimo fondui:

- į Privatizavimo fondo apskaitą perkelti ilgalaikį materialųjį turtą, kurio naudojimo pajamos ir pardavimo rezultatas tektų šiam fondui.

- Privatizavimo fondo apskaitai vesti patvirtinti reikalingus apskaitos registrus.

- sutvarkyti Privatizavimo fondo sąskaitų perkėlimo likučius atskirai, kaip to reikalaujama visiems viešojo sektoriaus subjektams.

- vesti atskirą apskaitos registrą – Privatizavimo fondo Didžiąją knygą.

3. Savivaldybės administracijai:

- parengti Apskaitos politiką, tarpusavio operacijų derinimo taisykles ir terminus, vieningą sąskaitų naudojimo praktiką bei kitas tvarkas, kurios užtikrintų, kad Savivaldybės biudžetinės ir kitos įstaigos duomenis konsolidavimui pateiktų tikrus ir teisingus, kad jų sudarytose finansinėse ataskaitose nebūtų reikšmingų klaidų ir kitų neatitikimų;

- išskirti turtą, turintį nuvertėjimo požymių ir pagal standartus atlikti jo nuvertinimą;
- įvertinti galimybę atgauti 233,986 tūkst. Lt skolą (iš jų: 113,741 tūkst. Lt trūkumą suma, 120,288 tūkst. Lt įsisenėjusi skola), nesant galimybės jos atgauti, nustatyta tvarka atlikti šios sumos nuvertėjimą;
- iš ilgalaikio turto išskirti biologinį turtą ir įvertinti pagal VSAFAS reikalavimus;
- valdomas akcijas ir dalinius įnašus į viešąsias įstaigas įvertinti nuosavybės metodu;
- įvertinus faktoringų sutartis, teisingai juos atvaizduoti ilgalaikiuose finansiniuose įsipareigojimuose bei Formoje Nr. 3.

Ištaisius nurodytas reikšmingas klaidas, prašome nustatyta tvarka patikslinti finansines ataskaitas, kad būtų įgyvendintas bendrasis apskaitos palyginimo principas ir, kad šios klaidos neįtakotų metinės finansinės būklės ataskaitų rezultatų bei ateityje rengiamų ataskaitų.

Pridedama. 5 priedai.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 8 punktu, prašome iki 2011-05-20 informuoti Savivaldybės kontrolierę, kaip įvykdytos ar vykdomos Ataskaitoje pateiktos rekomendacijos.

Savivaldybės kontrolierė

Jolita Stonkuvienė

Savivaldybės kontrolierės pavaduotoja

Judita Subačienė

DUOMENŲ DIDŽIOJOJE KNYGOJE ATITIKTIS DUOMENIMS FINANSINĖS BŪKLĖS ATASKAITOJE IR VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITOJE

Eil. Nr.	BIUDŽETINĖ ĮSTAIGA	Didžiosios knygos sąskaitų duomenų atitiktis Finansinės būklės ataskaitos ir Veiklos rezultatų ataskaitos duomenims	
		TAIP	NE
1.	M. Jankaus pagrindinė mokykla	√	
2.	Švėkšnos „Saulės“ gimnazija	√	
3.	Kintų vidurinė mokykla	√	
4.	Usėnų pagrindinė mokykla	√	
5.	Lopšelis-darželis „Ažuoliukas“	-	-
6.	Lopšelis-darželis „Žvaigždutė“	√	
7.	Lopšelis-darželis „Žibutė“	√	
8.	Šilutės senelių globos namai	√	
9.	Šilutės muziejus	√	

PASTABA. Lopšelis-darželis „Ažuoliukas“ Savivaldybės Biudžeto ir finansų skyriui nepristatė I, II, III ketvirčių finansinių ataskaitų.

**SENOJO SĄSKAITŲ PLANO LIKUČIŲ SUGRUPAVIMAS
PAGAL NAUJĄJĮ SĄSKAITŲ PLANĄ**

Eil. Nr.	Biudžetinė įstaiga	Senojo sąskaitų plano likučiai sugrupuoti pagal naująjį sąskaitų planą ir atitinka aprašo 1 priede pateiktą žiniaraštį	
		TAIP	NE
1.	M. Jankaus pagrindinė mokykla	√	
2.	Švėkšnos „Saulės“ gimnazija	√	
3.	Kintų vidurinė mokykla	√	
4.	Usėnų pagrindinė mokykla	√	
5.	Lopšelis-darželis „Ažuoliukas“	√	
6.	Lopšelis-darželis „Žvaigždutė“	√	
7.	Lopšelis-darželis „Žibutė“	√	
8.	Šilutės senelių globos namai	√	
9.	Šilutės muziejus	√	

Išvados: Visose lentelėje nurodytose biudžetinėse įstaigose:

1. Senojo sąskaitų plano likučiai perkelti sudarius Viešojo sektoriaus subjektų buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo tvarkos aprašo privalomus pradinių likučių žiniaraščius (priedus): Nr. 1, 2, 3, 4 bei buhalterines pažymas „Koreguojantiesiems, baigiamiesiems ir papildomiesiems įrašams“.

2. Įstaigos turi vadovų patvirtintus naujus Sąskaitų planus.

3. Senojo sąskaitų plano likučiai sugrupuoti pagal naująjį sąskaitų planą ir atitinka aprašo 1 priede pateiktą žiniaraštį:

- 3.1. išankstiniai apmokėjimai priskirti prie turto sąskaitų;
- 3.2. iš ilgalaikio turto ir trumpalaikio turto išskirtos gautinos sumos, o biologinio turto nenurodė (neturėjo);
- 3.3. ilgalaikių įsipareigojimų nenurodė, nes neturėjo;
- 3.4. išskyrė trumpalaikius įsipareigojimus;

3 priedas

SENOJO SĄSKAITŲ PLANO LIKUČIŲ KĖLIMAS IR REGISTRAVIMO SĄSKAITOS

Eil. Nr.	Biudžetinė įstaiga	Nurodytos naujojo SP visos 0-6 klasių registravimo sąskaitos		Senojo SP sąskaitų likučiai perkelti taikant dvejybinių įrašą	
		TAIP	NE	TAIP	NE
1.	M. Jankaus pagrindinė mokykla	√		√	
2.	Švėkšnos „Saulės“ gimnazija	√		√	
3.	Kintų vidurinė mokykla	√		√	
4.	Usėnų pagrindinė mokykla	√		√	
5.	Lopšelis-darželis „Ažuoliukas“	√		√	
6.	Lopšelis-darželis „Žvaigždutė“	√		√	
7.	Lopšelis-darželis „Žibutė“	√		√	
8.	Šilutės senelių globos namai	√		√	
9.	Šilutės muziejus	√		√	

Išvada: Visose lentelėje nurodytose biudžetinėse įstaigose:

- naujojo sąskaitų likučiai perkelti naudojant dvejybinių įrašą;
- nurodytos visos naujojo SP 0 - 6 klasių registravimo sąskaitos.

4 priedas

SĄSKAITŲ PLANO LIKUČIŲ PERKĖLIMO 4 – OJO ŽINIARAŠČIO SUDARYMAS

Eil. Nr.	Biudžetinė įstaiga	1; 2; 3; atliktos operacijos	
		TAIP	NE
1.	M. Jankaus pagrindinė mokykla	√	-
2.	Švėkšnos „Saulės“ gimnazija	√	-
3.	Kintų vidurinė mokykla	√	-

4.	Usėnų pagrindinė mokykla	√	-
5.	Lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“	√	-
6.	Lopšelis-darželis „Žvaigždutė“	√	-
7.	Lopšelis-darželis „Žibutė“	√	-
8.	Šilutės senelių globos namai	√	
9.	Šilutės muziejus	√	

Išvada: Visose lentelėje nurodytose biudžetinėse įstaigose 4 – asis žiniaraštis sudarytas, prisilaikant principo, kad pradiniai likučiai detalizuoti pagal turto vieneta, kreditorių, debitorių ir kt. ir atliktos 1, 2, 3 punktuose nurodytos operacijos:

- 2-ojo žiniaraščio 3 ir 4 eilučių sumos perkeltos į 4 – ojo žiniaraščio 3 ir 4 skilčių eilutes;
- 3 – iojo žiniaraščio 6 ir 7 eilučių sumos perkeltos į 4 – ojo žiniaraščio 5 ir 6 skilčių eilutes;
- 4 – ojo žiniaraščio 7 ir 8 skiltyse apskaičiuoti pradiniai likučiai.

5 priedas

SĄSKAITŲ PLANO LIKUČIŲ PERKĖLIMAS „VEIDRODŽIŲ PRINCIPO“ ATITIKIMAS

Eil. Nr.	Biudžetinė įstaiga	1; 2; atliktos operacijos	1; 2; atliktos operacijos
		TAIP	NE
1.	M. Jankaus pagrindinė mokykla	√	-
2.	Švėkšnos „Saulės“ gimnazija	√	-
3.	Kintų vidurinė mokykla	√	-
4.	Usėnų pagrindinė mokykla	√	-
5.	Lopšelis-darželis „Ąžuoliukas“	√	-
6.	Lopšelis-darželis „Žvaigždutė“	√	-
7.	Lopšelis-darželis „Žibutė“	√	-
8.	Šilutės senelių globos namai	√	
9.	Šilutės muziejus	√	

Išvada: Visose lentelėje nurodytose biudžetinėse įstaigose skirtumų nenustatyta:

- užregistravus buvusio sąskaitų plano sąskaitų likučius, naujojo sąskaitų plano 1–2 klasių sąskaitų likučių suma lygi 3–6 klasių sąskaitų likučių sumai;
- turto, įsigyto iš finansavimo sumų, vertė (likutinė) lygi gautų finansavimo sumų likutinei vertei.